

FRÝDECKO ≈ MÍSTECKÝ PATRIOT

KULTURNĚ-SPOLEČENSKÝ MĚSÍČNÍK | ZDARMA | V. ROČNÍK | SRPEN 2019

Prašivá je třetím nejnavštěvovanějším místem v Beskydech

rozhovor s Martinem Stillerem na str. 8-10

FRÝDEK
-
MÍSTEK

pátek - neděle

23. - 25.
SRPNA

INZERCE FMP 1535/02

Z historie textilnictví ve Frýdku a Místku – Elzerové (2. část)

► Petr Juřák

Elzerové patřili mezi největší podnikatele a zaměstnavatele ve městě. Jejich doménou bylo textilnictví, okrajově se ovšem věnovali také stavebnictví, nevyhýbali se ani veřejným záležitostem. V minulém díle jsme se věnovali osobě zakladatele firmy a počátkům jeho podnikatelské kariéry, nyní se zaměříme na jeho nepracovní aktivitu.

Komunální politik Johann Elzer

Johann Elzer měl se svou ženou Emilií dva syny, starší Johann Konrad Emil se narodil 10. února 1855 v domě čp. 17 na místeckém náměstí (dnes čp. 36), mladší Rudolf Georg se narodil 21. března 1856 tamtéž. Johann se ve svých aktivitách nezaměřoval jen na oblast podnikatelskou, podílel se také na věcech veřejných. Již od 60. let 19. století byl členem obecního výboru města Místku.

Vůbec první komunální volby v Místku se uskutečnily v roce 1850, nikdo tehdy ovšem netušil, že budou na delší dobu také poslední. Rostoucí konzervatismus v centrálních vídeňských politických kruzích totiž vedl k dočasněmu omezení některých výdobytků revolučního roku 1848, mezi něž patřily také zákony o vzniku a existenci obecních samospráv. Ty tak byly následně na řadu let „zakonzervovány“, osobám zvoleným v roce 1850 jejich mandát trval i nadále a vesměs končil až jejich smrtí. Další volby se totiž konaly až v roce 1861, kdy vláda přistoupila k některým krokům, které vedly k určité demokratizaci politických poměrů v zemi. Místek měl tehdy 24členný obecní výbor a obecní představenstvo, to bylo tvořeno starostou a minimálně dvěma radními. Pro úplnost je potřeba dodat, že místecká společnost tehdy ještě nebyla jazykově či národnostně vyhraněna, v podstatě neexistovaly malicherné politické třenice a rozhodnutí obecního výboru byla výsledkem kompromisu. A navíc: zápisy ze zasedání byly vedeny dvojjazyčně, česky a německy.

Jak komunální volby v roce 1861, tak i ty následující, které se uskutečnily na konci června 1864, proběhly v poklidu a bez jakýchkoliv konfliktů a komplikací.

Místecké náměstí a šipkou označený dům, v němž žila rodina Johanna Elzera staršího

Foto | Muzeum Beskyd Frýdek-Místek

Velká změna ovšem nastala mezi zvolenými zastupiteli, do obecního výboru se dostala řada nových tváří. Tehdejší volební systém byl trochu jiný než dnes, volby probíhaly v tzv. sborech, které byly tři. Volit a být voleny mohly být jen osoby, které platily daně, do jednotlivých sborů byli tito lidé rozděleni podle výše zaplacených daní, na každý sbor připadala třetina daní. V I. sboru byli největší daňoví poplatníci, zároveň zde ale logicky bylo nejméně osob, vždy pouze několik. V tomto sboru mělo právo volit ještě několik skupin osob, vycházelo to z významu jejich povolání či společenského statusu: učitelé, kněží a čestní občané města. Na opačném konci byl III. sbor, kde bylo samozřejmě nejvíce voličů, protože se jednalo o drobné daňové poplatníky: těch bylo několik set. Volili ovšem také pouze třetinu zastupitelů.

Ve volbách v roce 1864 se členem místeckého obecního výboru stal Johann Elzer, zvolen byl v I. sboru. Již tehdy tedy patřil mezi nejbohatší a nejvýznamnější obyvatele města. V tomto

„Elzerové“ sboru byli ještě zvoleni dr. Vincenc Sokol, Josef Bohdál, Jan Altmann, Josef Hrachovetz, Dominik Reck, Ferdinand Knězek, a Valentin Steiner, ve II. sboru pak Klemens Freiberg, Štěpán Wrlik, Jan Barák, Josef Grossmann, Anton Reck, Karel Basler, František Skřídlo a Antonín Prior a ve III. sboru František Sedláček, Tomáš Maibaum, Valentin Žischka, Antonín Šmutter, Antonín Chvostek, Antonín Míček, Jozef Wrana a František Habrnal. Většina těchto zvolených zastupitelů pocházela ze starých místeckých rodin, z nichž mnohé byly spojeny s textilní výrobou, obchodováním s látkami a prvními textilními manufakturami ve městě.

9. července 1864 proběhla volba obecního představenstva, starostou se stal Josef Grossman, radními pak Josef Bohdál, Dominik Reck, František Skřídlo a Ferdinand Knězek. S výsledkem voleb byly spokojeny obě jazykové skupiny, žádná z nich neměla výhrady, naopak viděla budoucnost optimisticky. Stručně, ale výstižně to vyjádřil Opavský Besedník:

„Máme tedy krom radního Bohdálky celé nové představenstvo, pozůstávající z mladých nadějných sil, jejichžto volba k uspokojení všech vypadla a očekáváme, že dle hesla císaře pána spojenými silami obecné dobré všemožně podporovat bude.“

Členství v obecním výboru však pro Johanna Elzera nebyla konečná, co se týče komunálních záležitostí, ještě v 60. letech 19. století se stal jedním ze čtyř obecních radních. Rozhodoval tak o všem důležitém, co se týkalo obecního hospodaření, financí, budování infrastruktury a postupné proměny místeckého maloměsta. Za své zásluhy byl krátce před svou smrtí v roce 1894 jmenován čestným občanem města. Veřejné záležitosti se staly osudem také jeho dvou synů, přičemž mladší Rudolf to dotáhl ještě o krůček dál než jeho otec: na krátký čas se stal starostou města. Neúprosná a nečekaná smrt však ukončila jeho poměrně mladý život a zásluhou práci pro místecké obecní blaho. Ale o tom zase příště. ■

Další pokus o zdolání nejvyššího vrcholu světa

Den plný skvělé gastronomie a rekordů. Taková bude sobota 17. srpna v parku Pod Zámek, kde se uskuteční XI. Beskydské rekordy, které jsou součástí oblíbeného gastrofestivalu Frýdek~Místek plný chuti.

Loňský rok ukončil deset pokusů o rekord a devět zápisů v České knize rekordů, kdy bylo v posledním výročním ročníku překonáno město Chotěboř. Tam během šesti hodin vyrazili 750 mincí, zatímco ve Frýdku-Místku padlo číslo 750 už po čtyřech hodinách. Čas rekordu byl ve Frýdku-Místku ale stanoven na devět hodin a během této doby se vyrazilo celkově 1524 mincí a nový český rekord byl zapísán v České knize rekordů.

S novou dekadou se pořadatelé rozhodli pro překonávání sebe samých. Jedenáctý ročník se vrací o deset let zpátky, kdy se poprvé ve Frýdku-Místku stoupało na nejvyšší vrchol světa Mount Everest. V roce 2009 se podařilo zdolat sice jen 5256 m, ale i tak byl pokořen alespoň nejvyšší vrchol Evropy Mount Blanc.

Letošní ročník přinese oproti tehdejšímu pokusu modernizaci. Rampa, kterou budou návštěvníci zdolávat, má výšku 5,5 metru a mohou ji znát především z akcí, jako je Beskydská sedmička. Každý, kdo přijde podpořit v rekordu město Frýdek-Místek, se nejprve zaregistruje a pak už odšlape štafetově svůj kus cesty, který ve výsledku dá celkový počet výškových metrů. Na pokus o rekord bude vymezeno devět hodin. ■

17.8.2019 od 10 hod.
Park Pod zámek

Frýdek ~ Místek

Vstup zdarma **plný chuti** Gastrofestival

XI. Beskydské rekordy

Frýdek-Místek na vrcholu světa
Zdolejme společně Mt. Everest

Moderátor
Vojtěch Bernatský

Účinkující
Platonic
Olympic revival Ostrava
Stanley's Dixie Street Band
Turbo
Markéta Hrubešová - kuchařská show

Soutěž o nejštrůdl

www.fmplnychuti.cz

FRÝDECKO~MÍSTECKÝ PATRIOT

| Registrační číslo MK ČR E 22263 | Vydává: Jiří Sachr | Adresa redakce: S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek
| Kontakt: redakce@fmpatriot.cz, 608 832 606, www.fmpatriot.cz | Tisk: EUROPRINT a.s., Pod Kotlářkou 3, Praha
| Grafika: Studio 87, Josef Omelka | Distribuce: Česká distribuční | Nevýžádané příspěvky nevracíme | Za obsah inzerce
zodpovídá její zadavatel, nemusí odpovídat názoru redakce | Neoznačené foto pochází z archivu redakce |
Náklad: 26 200 ks | Datum vydání: 10. 8. 2019 | Foto na titulní straně: Jiří Sachr

Inzerce vám rádi zprostředkují

Jiří Sachr
Tel.: 608 832 606
redakce@fmpatriot.cz
inzerce@fmpatriot.cz

Ivana Sachrová
Tel.: 774 997 944

Uzávěrka inzerce do příštího čísla je 26. 8. 2019, vyjde 7. 9. 2019
www.fmpatriot.cz

LPG

- PŘÍPRAVA A PROVEDENÍ MĚŘENÍ EMISÍ A STK
- PŘESTAVBY LPG / CNG
- OPRAVY
- SERVIS
- REVIZE
- DIAGNOSTIKA

AUTOGAS - SERVIS s.r.o.
Kunčičky u Bašky 66
☎ 776 226 998, 777 132 998
profi.lpg@seznam.cz

www.auta-lpg.cz

MÓDA PROSTĚJOV

KONČÍME 30. 9. ! LIKVIDACE!

Likvidujeme saka od 199,- Kč, kalhoty od 199,- Kč (možnost kombinace), košile od 99,- Kč, kabáty od 999,- Kč, obleky od 499,- Kč (cena po využití kuponu), atd. Likvidaci končíme 30. 9. nebo vyprodáním zásob. A pozor, akce navíc!

KUPON - 500,- Kč na OBLEK

Pokud odevzdáte tento kupon při nákupu jakéhokoliv obleku, odečteme Vám skvělých 500,- Kč. Platnost kuponu do 30. 9. 2019.
www.modaprostejov.cz

KDE FRÝDEK-MÍSTEK, Ostravská 1551
50 m od zastávky MHD Ostravská

Frýdlant n. O. plánuje naučnou lesní stezku

Turisté mířící do Beskyd se možná už v příštím roce dočkají další atrakce. Ve Frýdlantu nad Ostravicí vznikne nová lesní stezka Vyhlídka, která umožní pozorovat ptáky i oblohu z houpacích sítí. Povede nad budovou horské služby v Pstružovské ulici. Povrch stezky bude převážně šterkový, aby co nejvíce zůstal zachován přírodní ráz krajiny. Její součástí bude přírodní altán, pro aktivní odpočinek bude na stezce vybudována posilovna s několika posilovacími a protahovacími stroji. Lákadlem budou také dvě vyhlídky v podobě ptačího hnízda a houpací sítě k pozorování oblohy. Mezi navrženými cestami vzniknou tři spojnice, které vytvoří vycházkový okruh. Okružní naučná stezka bude doplněna lanovým stanovištěm lesní obratnosti, informačními cedulemi zaměřenými na přírodu Beskyd a devíti dřevěnými lavičkami. Chybět nebudou dvě zastřešená posezení a v blízkosti stezky, vedoucí podél Ondřejnické ulice, vznikne dřevěné workoutové hřiště. Lesní stezka by měla být hotova v roce 2020. ■

Rozsáhlé úpravy hřbitova ve Frýdku by měly být hotovy do konce října

Na více než tři a půl milionu korun jsou vyčísleny náklady na probíhající úpravy frýdeckého hřbitova. Upraveny budou prostory pod křížem, kolem kapličky a u vsypové loučky. Plochy, které mají různou výškovou úroveň, propojí nové dvanáctistupňové schodiště z tryskané žuly. Ke kapličce povede chodník z pískovcových plochých kamenů. Vydlážděné plochy budou lemovány nově vysazenými stromy a lavičkami. Úprav dozná i prostor u vsypové loučky, kde budou instalovány nové lavičky a nové žulové stoly pro svíce i nádoby na květiny.

Práce ve spodní části hřbitova byly zahájeny v červenci a vše by mělo být hotovo do konce října. Stavební práce a zajištění bezpečnosti si vyžádaly omezení pohybu v areálu hřbitova. Část rozestavěného území je neprůchodná. Situační plány s možnými trasami pohybu po dobu rekonstrukce jsou zveřejněny ve vývěsních skříňkách hřbitova.

Už dříve byla na frýdeckém hřbitově opravena velká část chodníků, kdy asfaltový povrch nahradila zámková dlažba. V následujících letech by se měl hřbitov ještě rozšířit do míst, kde stávaly skleníky. Zde by mělo vzniknout kolumbárium,

zóna pro epitafní desky i další hrobová místa. Kapacita hřbitova by tak mohla být navýšena o více než tři tisíce míst. Smyslem všech úprav je, aby se hřbitov ve Frýdku stal důstojnějším prostorem posledního odpočinku. ■

Trhovci mohou prodávat své zboží na více místech

Tržní řád ve Frýdku-Místku je rozšířen o nová místa, kde je teď možné provádět prodej i mimo kamenné obchody. Kromě obou hlavních náměstí, sadů u řeky Ostravice, Olešné nebo areálů bývalých textilek byl nově do tržního řádu zahrnut také prostor Faunaparku, lokalita stadionu TJ Slezan a u Frýdku. Všechna tato prostranství se do něj zařadila v návaznosti na konání společenských, kulturních a sportovních akcí. Tržnice se mohou rozrůst ještě o další místa. Už nyní se připravuje jejich rozšíření o areál Sokolíku u řeky Ostravice, sportovní areál Lysůvky, areál Sboru dobrovolných hasičů Zelinkovce a o tři místa v Chlebovicích, a to prostor u Domu včelařů,

sportovní areál a parkoviště před místní prodejnou.

Tržní řád současně vymezuje formy prodeje, které jsou v částech Frýdek a Místek zakázány. Lidem, kterým se prokáže porušení zákazu podomního, pochůzkového či pojezdného prodeje, hrozí pokuta ve výši až sto tisíc korun. ■

Připravujeme děti na život v 21. století. Zkuste to se ScioŠkolou!

Budoucnost už není, co bývala. Kdo z nás ví, co naše děti čeká a čemu budou muset čelit. **Ve ScioŠkole děti učíme změny nejen přijímat, ale hlavně na ně pružně reagovat.** Podporujeme odvahu, kreativitu, vynalézavost, hravost a především tvůrčí a kritické myšlení.

Vytváříme přátelskou atmosféru a dbáme na rovný přístup ke každému. **Rozvíjíme přirozené osobnosti dětí a pomáháme jim najít svou vlastní cestu.** Učíme je komplexnímu pochopení světa a občanské aktivitě. Chceme, aby vyrostly v samostatné jedince a uměly se naučit vše, co chtějí a potřebují. Učíme je volit v záplavě možností tu, která je pro ně nejlepší!

Jen vyrovnaný, sebevědomý a emočně inteligentní člověk má v neustále se měnícím světě šanci na šťastný, spokojený a úspěšný život. Rodíme se jako originály, ale umíráme jako kopie. Pojďte to s námi změnit!

Nyní funguje v ČR 10 ScioŠkol, které navštěvuje téměř 800 dětí. **Nové žáky do 1. - 7. třídy přijímáme stále a přestup z jiné školy je jednoduchý.** Přihlášky a další podrobné informace najdete na webu www.frydek.scioskola.cz.

ANGLIČTINA

pro děti, studenty a dospělé
příprava na PET a FCE
www.goodmorning.cz

Lašský král s družinou zavítal na Kabátici

Druhou červencovou neděli se v Chlebovicích uskutečnil druhý ročník setkání s lašským králem Zdenou Vilušem Krulíkovským a jeho družinou. Věrní Laši jej doprovázeli na horu Kabátici. Cestou se zastavili u sv. Kříže milénia, poblíž rozhledny Panorama uctili památku básníka Františka Lazeckého, lašský král zazpíval spirituál To já o Pane Můj a zazněla i lašská hymna. V následném kulturním programu král vyslovil poselství lašskému lidu, zdravici Lachům do Ameriky, zpestřením bylo vystoupení westernových jezdců z ranče Myšák Palkovice. Získaná finanční částka z této kulturní akce byla

Lašský král Viluš se svou družinou pod rozhlednou na Kabátici

Foto | Jana Kašperová

darována nadaci Dobrý Anděl. Ta pomáhá rodinám s dětmi, které se vlivem vážné nemoci dostaly do těžké situace. ■

Dojemné setkání spolužáků po padesáti letech

Nejstarší návštěvníci školy. Tato slova pronesl ředitel 5. ZŠ ve Frýdku Jaromír Horký, když v polovině června vedl čtyřicet seniorů chodbami „jejich“ základky. V lavicích totiž seděli naposledy před padesáti lety. Nyní procházeli místy, která měli ve vzpomínkách. I dnes nacházeli stejná jako tenkrát. Mnohé se ve škole změnilo, třídy jsou barevnější a pestřejší, hezky vyzdobené, většinou pracemi žáků. Zmizelo kluziště, kde se chodilo bruslit i randit, králíkárna i pozemky, naopak přibýlo krásné hřiště, tělocvična, prostory pro další sporty i nová budova.

„Seděli jsme v první třídě, kde nás učila milovaná paní Bimová.

Vybavily se nám dávno zapomenuté okamžiky, společně s naším učitelem chemie, dnes osmdesátiletým panem Musilem, jsme vzpomínali na učitele i spolužáky,“ uvedl organizátor setkání Tomáš Johec a pokračoval: „Pětka se sice

sloučila s bývalou devítkou a dnes je to největší škola ve Frýdku-Místku, ale pro nás je to pořád stejná škola, kterou jsme v roce 1969 opouštěli. Ty dvě hodiny ve škole pro nás byly hlubokým zážitkem a jedinečným obohacením srazu.“ ■

Cyklisté mají k dispozici přes šedesát kilometrů

Frýdek-Místek je ideálním výchozím místem pro rodinnou cyklistiku. Protíná ho cyklostezka č. 59, vedoucí z Ostravy až do Beskyd, a v okolí města vedou i čtyři cyklookruhy, které nabízí řadu atraktivních míst. Těmi jsou například včelařský areál v Chlebovicích s dvacítkou úlů z různých období nebo jediná bazilika v Moravskoslezském kraji, kterou najdeme ve Frýdku.

Čtyři tematické cyklookruhy v celkové délce 62 km jsou v provozu od roku 2009. Díky značení se cyklisté projedou i přílehlými obcemi a částmi Frýdku-Místku, např. Chlebovicemi, Palkovicemi, Skalicí, Lískovcem, Panskými Novými Dvory, Starým Městem či Dobrou. Každý okruh je označen svou barvou a vlastním názvem. V současné době se však lidé mohou dostat do míst, kde je ve výstavbě obchvat města a průjezd není umožněn. ■

Senioři se možná dočkají „svého“ taxi

Už do října letošního roku by ve Frýdku-Místku mohla fungovat služba Senior taxi. Magistrát už vypsal veřejnou zakázku na provozovatele této služby, kterou lze realizovat prostřednictvím města, jeho organizace nebo dodavatelskou formou. Ve Frýdku-Místku žije přes čtyři a půl tisíce seniorů nad sedmdesát let. ■

INZERCE

Společně zachraňujeme legendu!

založena 1921

KLUB ČESKÝCH TURISTŮ

www.ChataPrasiva.cz

Ověřeno
Pomocí této součásti
vazného života.

dms
Dárcovská
SMS
Forem dárců

ZÁCHRANA CHATY NA PRAŠIVÉ

Děkujeme vám za dárcovskou DMS ve tvaru

DMS ZACHRANAPRASIVE 30

nebo

DMS ZACHRANAPRASIVE 90

na tel. č. **87 777**

Cena dárcovské DMS je 30 nebo 90 Kč.
Více informací na www.darcovskadms.cz

nebo zašlete jakoukoli částku na transparentní účet:
2800983665/2010

Nebyl jsem sice za minulého režimu hrdinou, ale také jsem

Františka Vaníčka si pamatují jako hlavního vedoucího dětského tábora na Skalce v polovině sedmdesátých let minulého století. Člověk vychovaný na základech idey humanismu a demokracie, výborný organizátor kulturních akcí a oblíbený venkovský kantor učil své žáky na štacích, kterým se jeho kolegové vyhýbali, někteří zde končili tzv. za trest.

► Jiří Sachr

Narodil jste se 7. září 1933 v hostinci U Moškořů, který stával až do konce 70. let minulého století u baziliky Navštívení Panny Marie ve Frýdku a patřil rodičům vaší maminky. Vzpomínáte si ještě, jak to tam tehdy vypadalo?

Prarodiče Karel a Marie Moškořovi se přistěhovali do Frýdku se svými pěti dětmi z Václavovic. V roce 1926 zde zakoupili na dluh hostinec a dva přilehlé nájemní domy v těsné blízkosti poutního chrámu ve Frýdku. Návrstěvníci hostince nazývali podle jeho majitele „U Moškořů“ a toto pojmenování se používalo ještě dlouho i poté, co byl v roce 1948 vyvlastněn, vlastně až do doby, kdy byl v rámci asanace města v roce 1979 zbourán. Hostinec se stal významným místem pro poutníky, kteří sem přicházeli zdaleka a nacházeli v něm útočiště na své cestě. Přespávali zde v jeho místnostech i na půdě ve skromných podmínkách na slamnicích. V třetím domě jsem prožil s rodiči a tetou Hedvikou své dětství. V době první republiky to byl okraj města, kde se nacházely jen lány obilí a stohy slámy, a náš dům byste poznal podle řady kaštanů, které stávaly podél něj.

V době vašeho narození doznívaly bouřlivé sociální nepokoje, všudypřítomná hospodářská krize ovlivňovala život ve městě. Dopadla nějak také na vaši rodinu?

Z toho, co vím, bych řekl, že se jim celkem dařilo. Otec Rudolf

pracoval od svých čtrnácti let v Karlově huti, maminka Marie byla ženou v domácnosti a pomáhala svému bratrově Františkovi v rodinném hostinci, který zdědil poté, co dědeček v roce 1937 zemřel. Myslím si, že nejhorší chvíle prožívali až po roce 1948, kdy přišel nový režim a hostinec byl strýci vyvlastněn. Nebylo lehké se s novou situací vyrovnat.

Vybavíte si život v okolí poutního chrámu v průběhu 2. světové války?

Ze svého raného dětství si toho osobně příliš nepamatuji, ale do paměti se mi navždy silně vryl 14. březen roku 1939. Seděl jsem tehdy s babičkou v bytě jejich hostince a najednou se ozvalo dunění a zvuk střelby, který k nám doléhal z místeckých Čajánkových kasáren. Když jsem se babičky zeptal, co se to děje, odpověděla: „Začala válka.“ Bohužel ještě v témže roce zemřela, a tak jsou mé vzpomínky na ni a dědečka jen mlhavé.

V září jsem nastoupil do první třídy. Škola se nacházela vedle farního kostela ve Frýdku a později se z ní načas stala kasárna německé armády. Byl nedostatek potravin, ale také cigaret a tabáku, a tak jsem tam pro tatínka sbíral nedopalky ze země. Vojáci už mě znali a pokřikovali na mě: „Komm, komm!“ Pouštěli mne dovnitř a já tam pak vybral všechny popelníky (*úsměv*). Před odchodem na frontu se němečtí vojáci chovali k Čechům ještě dobře, v sále hostince jsem od nich občas dokonce dostával i pomeranče nebo čokoládu. Z konce války si vybavuji časté

František Vaníček zanedlouho oslaví své šestaosmdesátiny

Foto | Jiří Sachr

nálety a střelbu protiletectvé dělostřelecké baterie v místě dnešního kulturního domu na spojenecká letadla letící směrem na Ostravu.

Máte také vzpomínky spojené s osvobozením města?

Okolí neuniklo bombardování a dělostřelecké palbě. Dům v těsném sousedství hostince, který patřil německé rodině Altmanů, jež prohlašovala, že z poutního chrámu udělá po válce německé muzeum vítězství, byl zcela zničen. Byli jsme ukryti ve sklepech, když ruští vojáci prohledávali domy v okolí a hledali Němce. Strýc František jen o vlasek unikl smrti, když si ho spletli s Němcem Altmanem a chtěli jej před hostincem zastřelit. Život mu duchapřítomně zachránil jeden z jeho nájemníků Albín Schäfer, který vojáky přesvědčil, že je to Čech.

Jaká byla vaše první poválečná léta?

V období let 1945–1948 jsem chodil cvičit do Orla i do oddílu katolického Skauta. Závodil jsem v atletice, a stal se dokonce přeborníkem okrsku. Došlo k obnovení frýdeckých poutí, a tak jsem s kamarády provozoval na dvorku domu hostince úschovnu kol pro poutníky. Jako ministrant jsem byl u toho, když byla v roce 1947 vsazena mezi dvě věže

mariánského chrámu kamenná socha Panny Marie v nadživotní velikosti, to byl veliký zážitek.

Vyrůstal jste v dělnicko-živnostnickém prostředí, kde se ve vás vzalo odhodlání stát se kantorem?

Jedním z mých vzorů mi byl strýc Alois Moškoř, který mne ovlivnil na celý život, hlavně díky jemu jsem se stal učitelem. Byl kantor s velkým K, matematik, zpěvák, houslista, malíř... Stejně jako celá rodina Moškořů byl silně nábožensky založen. V padesátých letech, kdy měl už tři dcery a žil v Bartovicích, mu dali na výběr. Dokonce mu nabízelí místo ředitele školy v Šenově, pokud se zřekne svého přesvědčení. Nevyslyšel je a ze školství musel odejít. Pracoval potom dlouhá léta na Donbase a ke kantořině se směl vrátit až v roce 1968.

V souvislosti s jeho osobou se v rodině často vzpomínalo na tragickou událost, kterou dodnes připomíná téměř zapomenutý pomníček v ulici Na Aleji. Je vzpomínkou na smrt tří chlapců, Josefa Košického, Václava Fucimana a Karla Ježe, kteří zahynuli při výbuchu nalezeného ručního granátu z 1. světové války, se kterým jeden z nich manipuloval. Byl s nimi také strýc, který stál kousek opodál a výbuch ho těžce zranil. Vše

Školní rok 1940–1941, František třetí zleva ve spodní řadě

neudělal nic, za co bych se musel v životě stydět

se událo v pondělí 4. dubna roku 1932 a o celém případu a jeho vyšetřování obsáhle informoval také tehdejší dobový tisk.

Padesátá léta vašim příbuzným nebyla zrovna nakloněna...

Nejen jim, ale také sousedům a našim známým, jen jsem sledoval, jak začínají mizet. Teta působila jako řádová sestra v Kongregaci Milosrdných sester sv. Kříže v Karlových Varech. V klášteře nechali přespat studenty, kteří se pokoušeli dostat na Západ. Chytili je a oni prozradili, kde se před pokusem o přechod hranic ukrývali. Tetu s dalšími řádovými sestrami odsoudil chebský soud na osmnáct měsíců, které si odseděla v Kutné Hoře. Navštěvovat ji směl pouze strýc František. U souseda, poštovního úředníka Stanislava Ptáčka, údajně našli vysílačku. V době, kdy byl vězněn, mu tragicky zemřela manželka, vrátil se až po jejím pohřbu a žil pak s dcerou uzavřeným životem ve svém domku. Jedním z důvodů zatčení frýdeckého kaplana Otto Furcha v březnu 1951 bylo jeho úsilí o zřízení slezského biskupství, odsouzen byl k jedenácti letům těžkého žaláře. Dalšími vězňenými byli můj učitel z měšťanské školy Ludvík Vlček a Zdislav Škrabal, který založil v Místku farní charitu. V roce 1950 byl zatčen a odsouzen k patnácti letům vězení na Mírově. Nejtragičtější byl ale osud Josefa Polomského, jehož rodiče byli rovněž našimi sousedy. V srpnu 1951 byl v Ostravě odsouzen a ve věku sedmadvaceti let popraven v procesu s Janem Buchalem. Traduje se, že jeho matce z té hrůzy do rána zbělely vlasy.

V té době jste dokončil studia a začal učit...

Na přání mých rodičů jsem začal studovat nejdříve na všeobecném gymnáziu, abych po roce přestoupil do pedagogického gymnázia v Ostravě, kde jsem v roce 1953 odmaturoval. První místo učitele jsem získal v Palkovicích, ale ani jsem se zde neohráł a už jsem rukoval na vojnu k posádce do Stříbra. Po návratu do civilu mne čekalo první stálé místo učitele ve Staříči, kde jsem se také seznámil se svou budoucí ženou Liduškou Kozelskou. Zaujala mne svým vzhledem, svou

skromností i tím, s jakou láskou se starala o svou slepou maminku a jejich společnou domácnost. V roce 1958 jsme se vzali a v dalších letech se nám narodily dcery Ludmila a Dagmar.

Mezitím jste byl ale několikrát přemístěn. Co za tím bylo?

Od října 1957 do konce školního roku 1958 jsem učil v Národní škole v Bašce. Mohu se jen domnívat, že má účast na církevní svatbě bratra mé ženy ve Staříči stála za mým přemístěním do vesnice Morávky – Lúčky vzdálené asi 30 km od Frýdku-Místku. Rád vzpomínám na školu ve Vyšních Lhotách – Kamenitém pod Prašivou. Zde jsem zažil obrodné jaro roku 1968 i následnou sovětskou okupaci. Spoluzakládal jsem místní organizaci Klubu angažovaných nestraníků, společně s rodiči svých žáků jsme u školy vysadili lípu svobody, která byla později odstraněna. Poté, co jsem byl obviněn z vylepování a autorství letáků odsuzujících srpnovou okupaci, jsem byl komunisty označen jako protisocialistický živel a měl jsem ve školství skončit. Přesto mě zde navštívil předseda KSČ z Bašky Stanislav Koloničný a nabídl mi místo řídícího učitele v Bašce – Kunčičkách. Prý si mě místní komunisté jako nestraníka pohlídají. Školu čekala náročná modernizace, byla ve špatném stavu a měla se začít opravovat. Nemohli najít nikoho, kdo by zde za těchto podmínek vyučoval.

Práce řídícího v Kunčičkách byla spojená s podmínkou vést osvětovou besedu v Bašce. Přijal jste to?

Ano, chtěl jsem ve škole zůstat... Jako ředitel školy jsem měl povinnost docházet dvakrát do roka na schůzi výboru místní organizace KSČ. Protože věděli, že bydlím v blízkosti kostela, požadovali po mně, abych zapisoval SPZ parkujících vozů před bohoslužbami. Neřekl jsem jim nic a čekal brzkou výpověď. Nic se ale nestalo. Možná i proto, že kultura v Bašce byla pod mým vedením na velmi dobré úrovni a činnost osvětové besedy byla oceněna jako jedna z nejlepších v České republice. Ve funkci ředitele dvoutrídni obecné školy jsem nakonec strávil dvacet jedna let až do svého odchodu do důchodu v roce 1993.

U hrobů padlých sovětských vojáků před frýdeckou bazilikou, František vpravo (léto 1945) Foto | 3x archiv Františka Vaníčka

Jak jste prožíval události listopadu 1989?

Stál jsem u vzniku Občanského fóra v Bašce. Jsem vděčný za to, že jsem se toho dožil. K myšlenkám demokracie, odkazu T. G.

Masaryka, Karla Čapka i Václava Havla jsem vedl své dcery i vnoučata. Nebyl jsem sice za minulého režimu hrdinou, ale také jsem neudělal nikdy nic, za co bych se musel v životě stydět.

Na rodinné fotografii z roku 1939, se svými tetami a strýci, uprostřed rodiče Marie a Rudolf

František Vaníček se věnoval kultuře v Bašce i po svém odchodu do důchodu. Organizoval zájezdy, pořádal a připravoval přednášky a setkání se zajímavými lidmi, na kterých mimo jiné vystoupili signatář Charty 77 biskup Václav Malý, básník Zdeněk Rotrekl, houslista Václav Hudeček, herec Ondřej Vetchý a mnoho dalších. V roce 2002 byl jmenován čestným občanem obce Bašky a v roce 2012 čestným členem Lašského smíšeného pěveckého sboru. Byl redaktorem Zpravodaje obce Baška a je spoluautorem publikace Baška – Kunčičky – Hodoňovice. Spolupodílel se na almanachu o operních pěvcích Eduardu Hakenovi, Lubomíru Havlákově a písmáku Václavu Halatovi z Chlebovic a kronikáři Bašky Bedřichu Fišerovi. Jeho příspěvky je možné najít také v knihách Petra Andrlého O lidech v Beskydech.

Cyklocestování není sport ani koníček, je to něco jako životní styl, říká Martin Stiller

Cyklocestování se stalo jeho vášní, pomalu se blíží k metě sta tisíc ujetých kilometrů v sedle kola. I přesto, že je mu teprve devětatřicet, procestoval kus světa a zážitků má, jak se říká, na celý život. Vystudoval turismus na VŠB-TU v Ostravě a pak management a marketing na UTB ve Zlíně. Jako průvodce se věnoval vysokohorské turistice v cizině a také pracoval na horských chatách v Alpách. Deset let žil také ve Vídni, kde byl zaměstnán v logistice mezinárodní kamionové dopravy. Protože mu to šlo, šéfové jej dvakrát pustili na půlroční cyklocesty po světě, což bylo velké privilegium. A pak už to šlo ráz naráz, jedna cesta střídala druhou. O cyklocestování každoročně pořádá stejnojmenný festival. Dnes se stará o obnovu zpusťšené chaty Prašivá, na které je změna k lepšímu vidět už na první pohled. Zkrátka zajímavý a příjemný člověk: Martin Stiller.

► Jiří Sachr

Pocházíte z Broumova, který leží ve východních Čechách. Jak jste se dostal na Frýdecko-Místecko?

Přišel jsem před dvaceti lety do Ostravy studovat, našel si tu přítelkyni a spoustu kamarádů. I když jsem pak ještě studoval ve Zlíně a později pracoval ve Vídni, Beskydy se staly mým novým domovem.

Kdy jste se rozhodl, že budete jezdit na kole?

Na kole jsem jezdil odjakživa. Pamatuji si na první amatérskou cestu, tehdy mi bylo patnáct a vyrazili jsme s kamarádem na kolech na pár dní do Krkonoš. Ale skončilo to fiaskem, zastihla nás bouře a jako zelenáči jsme se museli nechat odvézt tatínky domů. První pořádná zahraniční cesta byla v roce 1997, s kamarádem jsme

objeli Švýcarsko, které mě strašně nadchlo. Hory, příroda, průmysly, serpentiny, to mě nastartovalo a už neopustilo. Snažím se jezdit každým rokem, jakmile do té vody jednou vstoupíte, už z ní nevyležete. Cyklocestování je prostě něco jako „droga.“

Říkáte, že nejhezčí pohled na svět není z koňského sedla, ale ze sedla kola...

Kolo je při cestování jakýsi mix mezi turistikou a ježděním autem. Když jdete pěšky, vidíte spoustu věcí z detailu, ale stihnete toho málo. Autem všechno rychle projedete a ničeho si nevšimnete. Ale na kole si jedete, jak chcete, můžete kdykoliv zastavit, vnímáte okolí, máte více svobody. Není to o tom ujet denně sto kilometrů a tímto tempem pokračovat v kuse. Nejsou to závody, jedete, jak potřebujete, jak vás to baví,

neexistuje pevně stanovený itinerář cesty. Zkrátka kolo je pro cestování optimální varianta.

Kde na svých cestách přespáváte?

Většinou volně v přírodě, stan se dá postavit skoro všude. Často se nám stalo, že jsme nemohli najít vhodné místo na postavení stanu, protože se jednalo o soukromé pozemky. Takže jsme zaklepali na dveře a 99 procent lidí nám vyšlo vstříc. Během půlročních cest Austrálií a Amerikou jsme často spali v rodinách. Lidé nás k sobě zvali na návštěvu, někde jsme zůstali dva dny, někde týden. Český člověk by nepochopil, jak jsou pohostinní, nabídnou pomoc, nejen nocleh na zahradě, ale rovnou doma. Dají vám klíče od baráku, půjčí auto, vezmou vás na výlet. A přitom se znáte pár desítek minut. Člověk i díky tomu mnohem lépe pozná místní kulturu, než když jedete někde na dovolenou do hotelu. Totéž platí o Kubě nebo o Srí Lance, odkud jsme se vrátili zrovna nedávno. U nás si myslíme, jak je okolní svět zlý, žijeme v jakési středoevropské konzervě, mnohdy manipulování médií a politiky.

Všichni cestovatelé se ale shodujeme, že se pár špatných jedinců najde v každé zemi, ale zbytek jsou fajn lidé.

Vznikla z takových setkání i dlouhodobá přátelství?

Dodnes máme kamarády v Austrálii nebo Americe a navštívujeme se. Z krátkého pětiminutového setkání uprostřed pouště vznikne přátelství klidně i na celý život, jeden americký manželský pár je dodnes pro naši dcerku něco jako babička s dědou. V tom je cestování perfektní, s kolem a stanem jste svobodní a lidé mají tendenci vám jít naproti. Často jste pro ně zajímavým zpestřením, protože v mnoha končinách cyklistu s brašnami nikdy neviděli. Klepou si na čelo, co tam ten blázen v poušti dělá. Chtějí si povídat a nakonec je z toho týden u nich doma. Takže kolo otevírá dveře do světa domácností a tím pádem lepšímu poznání dané země.

Jednou z destinací byla i Afrika...

V roce 2001 jsem vyjel z Broumova napříč Evropou až do Afriky. Nejprve jsme chtěli jet s kamarádem ve dvou, pak jsme

se domluvili, že bychom mohli k sobě na cestu přibrat dvě holky. Dali jsme si inzerát, že hledáme holku, která by s námi jela na kole do Afriky, značka pohodová cyklo-turistika. Ozvaly se dvě, ale asi tři měsíce před odjezdem kamarád cestu z pracovních důvodů zrušil a pak ji během týdne odřekla i jedna z dívek. Nakonec jsem jel jen já s Lenkou, vůbec jsme se neznali. Cesta byla náročná, ale oběma se nám to moc líbilo. Z cesty vznikly desítky projekcí a nedávno vyšla také knížka „Evropou na kole“.

Na kole jste projel velkou část Evropy, kde se vám líbilo nejvíce?

Mám rád hory, takže uvedu Alpy. Ale kvůli lidem i přírodě jsme si zamilovali jihozápad USA, státy Utah, Arizona, Nevada, Nové Mexiko, kde jsme na kolech strávili půl roku. Proto jsme do Ameriky vyrazili po letech znovu, ale už na severozápad, tam se nám také líbilo. Takže náš favorit je USA, kde jsou úchvatné přírodní skvosty, přátelští lidé, spousta dobrých silnic. Je to relativně bezpečná země, tedy značka ideál.

Zmínili jste šestiletou dcerku, museli jste kvůli dítěti cestování nějak omezit?

Přiznám se, že jsme z toho měli obavy, spousta lidí říkala, že s dítětem se to nedá. Ale dnes už víme, že to jsou jen výmluvy pohodlných rodičů. S desetiměsíční dcerkou jsme absolvovali dvou-týdenní cyklocestu pod stanem Rakouskem, Švýcarskem a Německem, o rok později jsme šlapali měsíc napříč Francií a o další dva roky později jsme strávili dva měsíce na kolech v americké a kanadské divočině. Dítě máte ve vozíku, potřebné věci vezete s sebou. Kolo je tak těžší, ujedete méně kilometrů, děláte více přestávek. Ale jste celý den volně v přírodě a jako rodina pospolu. Navíc dcerka má k cestování ty nejlepší předpoklady. Narodila se totiž ve stejnou hodinu, kdy Tilmann Waldthaler (druhý největší cyklocestovatel na světě, který má najeto na půl milionu kilometrů – pozn. aut.) přijížděl poprvé v životě do České republiky. Následně ji navštívil v porodnici a stal se jejím kmotrem. A pak aby z ní nebyla cestovatelka. (smích).

Jak se vlastně udržujete v kondici? Asi to není jen tak sednout na kolo a vyjet do světa...

(smích) Přesně tak to právě je, stačí sednout na kolo a vyjet. Znáám holku, která na kole nikdy moc nejezdila a došla do Nepálu a zpátky, trvalo to rok a půl. Jiná holka neuměla na kole ani šlapat, pět dnů se učila, jak to funguje, jak má držet řídítka. Nakonec došla

stavbyvedoucí, kterým byl Jiří Stejskalík. Seznámili jsme se a u toho mě požádal o pomoc při rozjezdu edukačního projektu „Dostaňme děti do přírody“. Sám jsem už roky pořádal cestopisné besedy pro školy, takže mne pozval na schůzku, abychom si

„Český člověk by nepochopil, jak jsou pohostinní, nabídnou pomoc, nejen nocleh na zahradě, ale rovnou doma. Dají vám klíče od baráku, půjčí auto, vezmou vás na výlet.“

do Skotska a přes Anglii a Francii zpět do Čech. Cyklocestování není o fyzice, musíte prostě jen chtít.

Přejdeme k chatě Prašivá, jejíž obnově se věnujete už čtyři roky. Co vás sem přivedlo?

Když se před pár lety začala na Lysé hoře stavět Bezručova chata, chtěl jsem si na oplocení vyvěsit upoutávku na festival Cyklocestování. Musel to ale povolit

o tomto vzdělávacím projektu popovídali. V debatě zmínil i problém s chatou na Prašivé, o kterou se nikdo pořádně nestaral. Něco jsem o tom už věděl, protože jsem se na tamní chatě v roce 2009 živil. Mohl bych napsat list papíru, jaké to tam tehdy bylo fiasko. Pro zasmání uvedu jen to, že ve svačebním pokoji nebyly manželské postele u sebe. O půl jedné v noci jsem sháněl kamarády, ať mi

pomohou s jejich přemístěním, navíc nebyly ani povlečené. Takových kiksů tam za ten den byla spousta.

Jak to s vámi a chatou pokračovalo dál?

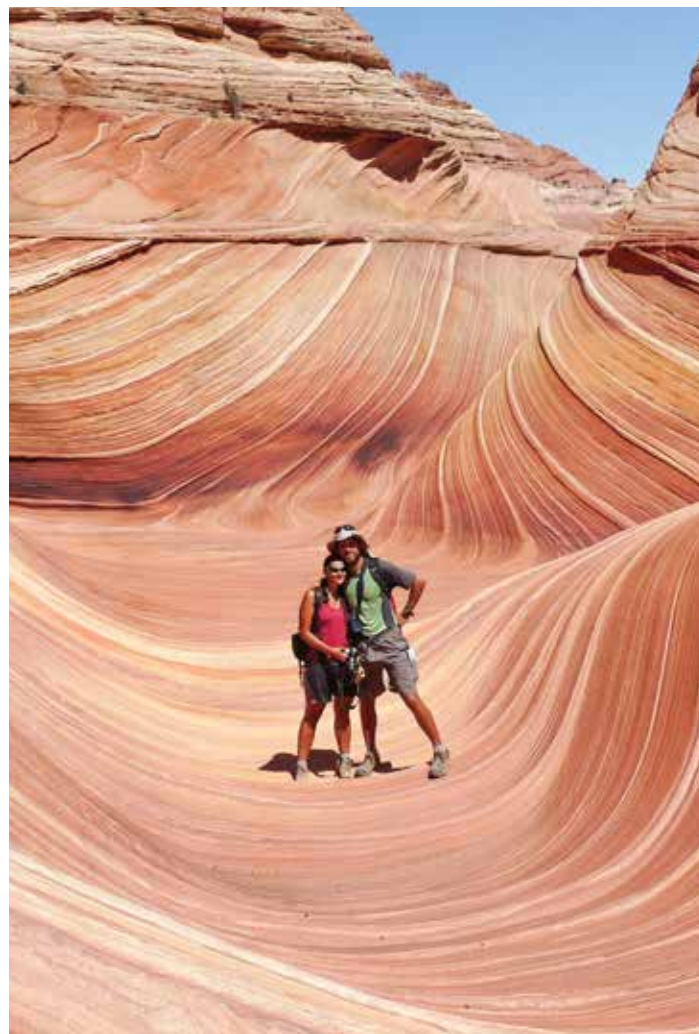
Jeden můj kamarád věděl, že jsem pracoval na chatách v Rakousku, a řekl o tom v Klubu českých turistů. Na následné schůzce mi Jiří Stejskalík navrhl, zda bych se nechtěl ucházet o post chatáře na Prašivé. Zprvu jsem odmítl, ale už když jsem z Lysé hory scházel dolů, vrtalo mi to v hlavě. Říkal jsem si, že by to mohl být impulz k návratu domů z Rakouska, kde se moje žena ani za ty roky moc nezabydlela. Stále jsem o tom přemýšlel a později se obrátil opět na vedení KČT, zda je nabídka stále aktuální. Napsal jsem jim, představil projekt a nastínil svou vizi, která je zaujala. Dostali jsme jejich důvěru. V Německu a v Rakousku jsem během studií pracoval na horských chatách, ale je rozdíl na chatě pracovat, nebo ji provozovat, to je úplně jiná zodpovědnost. Byla to pro mě tedy velká výzva.

S rokem 2015 jste chatu se svým týmem převzal. S jakými představami jste do toho šli?

Nevěděli jsme, co nás čeká. Popravdě jsme netušili, v jak dezolátním stavu chata je. Všude jen na oko zamaskované obrovské průšvihy. Zjistili jsme, že je téměř nefunkční kotel. Když se vyměnil, přišlo se na to, že je špatně vyvložkovaný komín. Chtěli jsme nový výčep, ale začaly na nás padat prohnílé trámy, stále jsme objevovali nové a nové závady. Postupně jsme do obnovy chaty zapojili veřejnost, byli jsme vděční za každého, kdo přišel. Nakonec se počet dobrovolníků, kteří přiložili ruku k dílu, vyšplhal ke čtyřem stovkám. Lidé nám začali fandit, že se na chatě konečně něco děje. Kdyby mi někdo na začátku řekl, že po dvou letech se nám podaří tolik udělat, tak bych mu nevěřil. Už teď jsme mnohem dále, než jsem si myslel, že někdy budeme. Interiéry máme komplet hotové, tam už není co dodělat.

Pomohla vám nějak s obnovou i okolní města a obce?

Chodil jsem po zastupitelstvech a žádal, zda by každá z okolních obcí nepřispěla na jedno okno. Nakonec jsem po roce „prodal“ okna všechna, některá i dvakrát.

The Wave, cyklocesta jihozápadem USA v roce 2010

Foto | 3x archiv Martina Stíllera

Obec Krásná už si nemohla koupit okno, tak přidala pár tisícovek a koupila radiátory. Teď stavíme venkovní ekologické záchody na dešťovou vodu. Neměli jsme peníze na sanitu, a proto jsme vyhlásili akci „Daruj kousek svého hajzlíku“. Zabrало to, někdo si koupil mísu, jiný umyvadlo, pisoár nebo baterii. V začátcích jsme ve sklepě našli pohozenou kasičku a použili ji na sbírku. Instalovali jsme ji na venkovní stánek s občerstvením. O víkendech jsem v něm prodával a rozdával lidem samolepky „Každá kačka pomůže“. Třistakrát denně jsem dostával otázku, proč je chata zavřená. Jen za první víkend jsme takto vybrali skoro tři tisíce korun. Byli jsme v šoku, jak velká sounáležitost tady je. Teď už napadalo do kasičky pomyslných tři sta tisíc, které se ale průběžně používají a jsou různé investovány. Peníze jsou potřeba stále. Vloni jsme odhalili poškozenou elektropřípojku ke studni, která nesplňuje žádné dnešní normy, a tak jsme museli kopat novou za čtvrt milionu korun. Také jsme pořídili moderní, počítačem řízené zařízení na úpravu pitné vody.

Jaké jsou vaše další plány?

Chceme vybudovat nový hlavní vchod a také plánujeme instalovat tepelné čerpadlo. O víkendech k nám denně chodí někdy i tisícovka lidí, po Lysé hoře a Pustevnách je dnes Prašivá třetím nejnavštěvovanějším místem v Beskydech. Když přijdou kolegové chataři odjinud, jen zírají, jaký je tady dav lidí a co ta malá, téměř sto let stará dřevěná chata musí zvládat.

Na Prašivě pořádáte i spoustu zajímavých akcí. Jaký je o ně zájem?

Jsou to hlavně cestovatelské besedy, byli u nás Miloslav Stingl, Jiří Kolbaba, Libor Uher, Ladislav Zibura nebo Svatopluk Božák, což je jediný Čech, který přejel Ameriku nonstop z východu na západ. Projekt rekonstrukce chaty také podpořili Jan Kraus, Ilona Csáková, Tomáš Kočko, Karel Loprais a další. Všechny akce u nás mají charitativní podtext, protože vstupné je dobrovolné a vše jde na obnovu chaty. Všichni přednášející přijíždějí bez nároku na honorář, jejich účast je podporou chatě. Měli

Během práce na rekonstrukci interiéru chaty na Prašivě

jsme také přednášky o dárcovství krve, o saunování, o bylinkách, byla u nás výstava hendikepovaných řezbářů. Pořádáme pálení čarodějnic, pozorování Perseidů a další akce. Jde o to, aby chata žila, to se lidem líbí. Vloni jsme rozšířili dětské hřiště. Mnoho lidí sem láká i sousední kostelík, krásná louka nebo vyhlídkové startoviště pro paraglidy.

Na první pohled je vidět, že vás chata naplno pohlcuje...

Více než naplno (*smích*). To nejde dělat jako práci, s tím člověk musí žít. Když se projdete po různých chatách, poznáte, kdo se tomu věnuje a kdo ne. Ty chaty v Beskydech jsou tak rozdílné, že je to krásné vidět. Vzali jsme si na sebe velký úvazek, ale co si uděláme, to máme a tím sami sebe prezentujeme. Musím zdůraznit i velmi dobré vztahy s okolními obcemi, Lesy ČR a CHKO Beskydy. Velmi si zakládáme na dobrých sousedských vztazích. ■

KAM ZA AKTIVNÍM POHYBEM?

Čeladná, areál ZŠ

24. 8., 9:00

BIKE Čeladná

6. ročník cyklistického závodu pro širokou veřejnost, ale i aktivní cyklisty a týmy. Závod se startem u ZŠ v Čeladné se pojede nádhernou krajinou Beskyd přes Pustevny. Trasa A – 55 km, trasa B – 22 km. Pro děti všech věkových kategorií jsou připraveny závody Junior Bike Čeladná v areálu ZŠ s možností si vyzkoušet hned několik dovednostních disciplín.

Třinec, atletický stadion STaRS

30. 8., 8:00

Beskydská sedmička B7

Jeden z nejpokornějších extrémních turistických závodů přes vrcholy Beskyd. Závodníci se musejí vypořádat s nástrahami sedmi beskydských vrcholů a ujet či uběhnout tuto náročnou trasu v co nejlepším čase.

Krásná

7. 9.

Bezručův výplaz

61. ročník tradičního výstupu na Lysou horu. Pěší turistika na 10-20 km a cyklo na 10-50 km, dle zvolené trasy. Výstup je individuální s cílem na vrcholu Lysé hory v době mezi 9. a 15. hodinou.

Bílá, lanovka

7. 9., 8:00

Beskydská magistrála

Tradiční závod na horských kolech pro děti i dospělé. Speciální kategorie Tým: dospělý + dítě. Celý den bude v duchu cyklistické zábavy. Přípravena je překážková dráha, elektrokola, dětský koutek pro nejmenší a mnoho dalšího. Prezentace od 8:00 hod, start v 9:30 hod.

Janovice, sad P. Bezruče

7. 9. 14:00

Janovické kopečky

Závod na kolech pro všechny věkové kategorie. Zájemci mohou poměřit svou fyziku při zdolávání kopečků, které čekají na trase vedoucí obcí Janovice.

Valcíři začali vítězně, dva góly vsílil Teplý

Úspěšný vstup do nové sezóny MSFL si připsali fotbalisté MFK Frýdek-Místek v domácím utkání proti Sigmě Olomouc B. Svůj návrat do Stovek dvěma góly oslavil Jakub Teplý, v závěru zápasu přidal konečnou pojistku na vítězství 3:1 Telnar. Domáci navíc čtyřikrát trefili brankovou konstrukci. Valcíře vedl z lavičky jejich staronový trenér Martin Pulpit, který nahradil Jana Žižku.

Výsledky přípravných zápasů:

Zagłębie Sosnowiec - MFK F-M 1:0, GKS Katowice - MFK F-M 6:0, Widzew Łódź - MFK F-M 4:0, SK Beskyd Frenštát p. R. - MFK F-M 1:2, KS Kolorado Wola Chorzowska - MFK F-M 1:6, Korona Kielce - MFK F-M 1:2, Hapoel Acre F.C. - MFK F-M 1:2, MFK F-M - FK Jablonec B 4:3.

Změny v kádru

odešli: Hloch, Kofroň (oba Kroměříž), Vašíček (Wullersdorf), Kalina (Uničov), Ságner (Hlučín), Duda (Karviná), Gomola (D. Benešov), Buchlovský (Jablonec B), Bača (Frenštát p. R.), Želazko (Šenov)

přišli: Šumský (Jihlava), Kutáč (Otrokovice), Bárta (Třinec), Teplý (Znojmo), Ciupa (Karviná), Hykel, Ožvolda (oba B. Ostrava), Kebísek, Šohaj (oba Jablonec), Hajnoš (FC Slovácko), Višić (Lučenec), Telnar (Žižkov)

Od září budou chodit fanoušci na hokej v nových časech

Fanoušci rozhodli o tom, v kolik hodin se bude chodit na hokej. Na začátku července byla na oficiálním profilu „A“ týmu HC F-M na facebooku vyhlášena anketa, ve které měli možnost hlasovat všichni fanoušci prvoligového hokeje ve Frýdku-Místku o tom, kdy by chtěli, aby začínaly domácí soutěžní zápasy v letošní sezoně. Vybírat bylo možné hned ze čtyř možností. Zvítězil návrh, podle něhož se bude od září až do konce října začínat bez ohledu na to, o který den se jedná, v 18 hodin a od listopadu budou začínat zápasy o víkend o hodinu dříve. ■

KAM VYRAZIT FANDIT?

FOTBAL – MSFL, stadion Stovky

17. 8., 16:30

MFK Frýdek-Místek – FC Hlučín

31. 8., 16:00

MFK Frýdek-Místek – FC Viktoria

Otrokovice

7. 9., 16:00

MFK Frýdek-Místek – 1. FC Slovácko B

LEDNÍ HOKEJ – příprava, hala Polárka

13. 8., 18:00

HC Frýdek-Místek – AZ Residomo

Haviřov

15. 8., 18:00

HC Frýdek-Místek – HC Oceláři Třinec

20. 8., 18:00

HC Frýdek-Místek – Jastrzebie

22. 8., 18:00

HC Frýdek-Místek – HC Zubr Přerov

3. 9., 18:00

HC Frýdek-Místek – LHK Jestřábi

Prostějov

VOLEJBAL – Metýlovice, volejbalové kurty

25. 8., 9:00

Memoriál Miloše Čupy a Mirka Bílka

Přijďte se podívat na novou pobočku Modré pyramidy. Máme pro vás a vaše děti milé překvapení

Úrazové nebo životní pojištění je dnes běžnou součástí osobního finančního portfolia. Bohužel, rodiče na své děti mnohdy „zapomínají“ a pojištění řeší jen příležitostně, například před dovolenou, nebo až v dospělosti potomka. Pokud je to i váš případ, rádi bychom vám to teď pomohli změnit, protože zkrátka nikdy nevíte.

Vaším dětem do 15 let nabízíme pojištění ELÁN za podmínek, které byste rozhodně neměli přehlédnout:

- Nezkoumáme zdravotní stav dítěte.
- Pojistíme i registrované vrcholové sportovce, například hokejisty (pokud dítě nemá pravidelný plat plynoucí z této sportovní činnosti).
- Nepřezkoumáváme stav po 18. roce věku dítěte, takže ani když začne pojištěný pracovat, pojistné se nezdražuje dle rizikové skupiny.

	Základ			Komfort			Exklusiv		
		do 15 let	nad 15 let		do 15 let	nad 15 let		do 15 let	nad 15 let
Trvalé následky s progresí od 0,001 %	500 000 Kč	50 Kč	90 Kč	750 000 Kč	75 Kč	135 Kč	1 000 000 Kč	100 Kč	180 Kč
Maximální plnění trvalých následků	2,5 mil. Kč			3,75 mil. Kč			5 mil. Kč		
Závažná onemocnění	500 000 Kč	58 Kč	70 Kč	750 000 Kč	87 Kč	105 Kč	1 200 000 Kč	115 Kč	140 Kč
Poškození úrazem	50 000 Kč	43 Kč	70 Kč	100 000 Kč	85 Kč	139 Kč	200 000 Kč	170 Kč	278 Kč
Hospitalizace úraz s progresí	500 Kč	10 Kč	13 Kč	1 000 Kč	20 Kč	26 Kč	1 000 Kč	20 Kč	26 Kč
Max. plnění od 181. dne	2 000 Kč			4 000 Kč			4 000 Kč		
Hospitalizace s progresí	500 Kč	35 Kč	80 Kč	1 000 Kč	70 Kč	160 Kč	1 000 Kč	70 Kč	160 Kč
Max. plnění od 181. dne	2 000 Kč			4 000 Kč			4 000 Kč		
Pojistné	201 Kč		328 Kč	342 Kč		544 Kč	480 Kč		751 Kč

Pojištění ELÁN – varianty a pojistné

- Pojištění zahrnuje i závažná onemocnění (26 diagnóz).
- Pojistka je **platná do 26 let**, aniž by hrozilo navýšení pojistné částky.

A proč myslet na pojištění dětí hned? Kromě klidu vám pojištění dětí před 15. rokem přináší

i úsporu – platíte totiž nižší pojistné, jak je vidět ve srovnání v tabulce. Rizika si jako rodiče můžete nastavit sami, ve třech variantách – Základ, Komfort nebo Exklusiv.

Jestliže vašemu dítěti není ještě 15 let, přijďte k nám a společně najdeme nejlepší variantu pro

váš klid a zajištění vašich dětí za výhodných podmínek. A pokud už máte pro děti spořicí pojistku, která končí v 18 letech dítěte, pak zvažte, zda dítě nepojištit souběžně s touto pojistkou. Po jejím skončení tak nebudete muset platit dražší pojistné při sepsání nového pojištění.

Ale pamatujte i na sebe, protože součástí zajištění budoucnosti vašich dětí jsou i dobře pojištění rodiče! I s tím vám umíme pomoci. Přijďte, rádi vám poradíme.

Navíc, pokud si v srpnu přijdete na naši pobočku pro pojištění ELÁN pro své dítě a budete mezi první stovkou klientů, garantujeme vám odměnu. Je ovšem nutné si předem domluvit termín (a tím rezervovat odměnu) na čísle 608 474 247.

Jaká odměna vás čeká? Každé dítě, kterému bude sjednáno dětské pojištění ELÁN, od nás dostane dětský sekt a sovičku jako dárek. Za sjednání pojištění Komfort získáte navíc bonus 500 Kč na účet u KB, při sjednání pojištění Exklusiv bonus 1 000 Kč na účet u KB.

Nabídka platí pro návrhy sepsané do konce srpna.

Aleš Kocur

608 474 247

Ales.Kocur@mpss.cz

INZERCE FMP 15/21/06

Využijte nyní výhodné akce do konce srpna

- Dětský sekt a sovičku pro každé dítě za sjednané pojištění ELÁN
- Bonus 500 Kč na účet KB ke každému sjednanému pojištění Komfort
- Bonus 1 000 Kč na účet KB ke každému sjednanému pojištění Exklusiv

DIVADLA

Kino Vlast, sady B. S., Faunapark, div. klub D.N.A.

10. 8., 12:00 **Divadelní festival**
Odpoutaná scéna

program na www.kulturafrfm.cz

Čeladná, Prosper Golf Resort

23. 8., 20:00 **Drahá legrace**

Druhé letošní open air divadlo představí francouzskou komedii „Drahá legrace“ v hlavních rolích s J. Cardou, J. Čenským, P. Kikinčukem, V. Žehrovou a dalšími herci.

KINA

Kino Vlast

10. 8., 10:00 **Toy Story 4**
11. 8., 16:00 **Toy Story 4**
11. 8., 18:00 **Apollo 11**
11. 8., 20:00 **Rychle a zběsile: Hobbs a Shaw**
13. 8., 18:00 **Noční můry z temnot**
13. 8., 20:00 **Hanebný pancharti**
14. 8., 10:00 **Ostrým nožem**
15. 8., 16:00 **Tajný život mazlíčků 2**
15. 8., 18:00 **Hodinářův učeň**
15. 8., 20:00 **Tenkrát v Hollywoodu**
16. 8., 17:00 **Toy Story 4**
16. 8., 19:00 **Tenkrát v Hollywoodu**
16. 8., 22:00 **Punk is not dead**
17. 8., 17:30 **Tenkrát v Hollywoodu**
17. 8., 21:00 **Na špatné straně**
18. 8., 16:00 **Hodinářův učeň**
18. 8., 18:00 **Toy Story 4**
18. 8., 20:00 **Rocketman**
20. 8., 18:00 **Toy Story 4**
20. 8., 20:00 **Letní hokej**
21. 8., 10:00 **Nikdy neodvracej zrak**
23. 8., 22:00 **Vymítač ďábla**
27. 8., 20:00 **Hon**
28. 8., 10:00 **Bolest a sláva**
30. 8., 22:00 **Planeta Česko**

Kompletní program na www.kulturafrfm.cz

Kino≈Kafé

17. 8., 18:00 **Do boje**

Kino na výletě

14. 8., 20:15 **Čertí brko** (hřiště u Hříbku)
21. 8., 20:00 **Bohemian Rhapsody**
(altán ve Smetanových sadech)
28. 8., 20:00 **Šťastný Lazzaro**
(textilka Slezan, Staroměstská ul.)

Frýdlant n. O., letní kino (koupaliště)

13. 8. **Když draka bolí hlava**
20. 8. **Aquaman**
27. 8. **Úžasňákovi 2**

Frýdlant n. O., letní kino (areál Kotelny)

16. 8. **Léto s gentlemanem**
23. 8. **Zrodila se hvězda**
30. 8. **Teroristka**

Baška, letní kino

30. 8., 21:00 **Teroristka**
(kemp v areálu přehrady)

KONCERTY

Sady B. Smetany

11. 8., 16:00 **Lesanten**
18. 8., 16:00 **Malá slovácká dechová hudba**
Sadovanka
25. 8., 16:00 **Michal Tučný Revival band**

Bazilika Navštívení Panny Marie

(cyklus Půlhodina s varhanami, vystoupí M. Maňoušek a hosté)

15. 8., 14:30 **T. Thon** (varhany sólo)
22. 8., 14:30 **B. Panáčková** (violoncello)
29. 8., 14:30 **M. Meca** (příčná flétna)

Sokolík, sady B. Smetany

16.-17. 8.,
od 16:30 **Muzikantské žně**
20. ročník festivalu folkové, country a jiné hudby.

Galerie Věž

22. 8., 18:00 **Dorota Barová – Iluzja**
Violoncello a zpěv, texty v polštině.

Ostravice, penzion Sluníčko

16. 8., 19:00 **Janek Ledecký**
V rámci festivalu Beskydské hudební léto vystoupí se svými hity zpěvák Janek Ledecký. Předkapela – Cross Orchestra.
31. 8., 19:00 **David Stypka a Michal Hruža**
Festival Beskydské hudební léto uzavře dvojkonzert výrazných interpretů české hudební scény.

Ostravice, Beskydský pivovár

23. 8., 18:00 **Buty**
Koncert ostravské kapely pod širým nebem rozdělený do několika bloků.

VÝSTAVY

Národní dům

do 31. 8. **Radek Jiříček: Fotografie**

Nová scéna Vlast

do 31. 8. **Veseléto**

Frýdecký zámek

do 8. 9. **Habsburkové na Frýdku**
Výstava nabídne zachované autentické části vybavení frýdeckého zámku, fotografie a litografie z 19. století. Přiblíží držitele zámku z rodu Habsburků.

do 15. 9. **Když dřevěný princ s drakem bojoval**

Výstava představuje ukázky továrně vyráběných loutek i loutek jedinečných, originálních, vytvořených umělci pro konkrétní divadla. K prohlédnutí budou tištěné, originální i ručně malované dekorace.

do 22. 9. **Mikuláš Klauďán:**
První mapa Čech 1518

Frýdlant n. O., kulturní centrum

do 31. 8. **Výstava modelů dřevěných kostelíků**
Výstava modelů dřevěných kostelů, kaplíček a zvoniček Moravskoslezského kraje. Autorem je Jan Blizňák z Frýdku-Místku.

Galerie Věž

do 27. 10. **Ateliér Malby 1 Fakulty umění OU**
Společný projekt studentek P. Bencové, I. Šafránkové, M. Urbanové a T. Vaňkové.

OSTATNÍ

Aquapark Olešná

10. 8. **Den zdraví s Centrem**
Radosti Sokolík

Park Pod Zámekem

17. 8., 10:00 **Frýdek≈Místek plný chutí**
a XI. Beskydské rekordy

Akce plná gastronomie, her, soutěží, rekordů a zábavy pro všechny generace. Protože máte rádi rekordy a soutěžení, tak i v letošním roce se můžete v rámci gastrofestivalu Frýdek-Místek plný chutí těšit na další ročník Beskydských rekordů.

Park Pod Zámekem, Zámecké náměstí

24.–25. 8., 19:00 **Historické slavnosti**

Slavnosti návštěvníky zavedou do dob třicetileté války, kdy se Morava a Slezsko přidává ke stavovskému povstání a vstupuje do války s Habsburky. Připraven je průvod městem, koncerty, šermířská představení, hry pro děti a ukázky řemesel.

Galerie Věž

30. 8., 18:00 **Stanislava Sýkorová**
– Literární večer

Překlady ze srštiny.

Areál stadionu TJ Slezan

31. 8., 11:30 **Radegast den**

17. ročník oslav piva Radegast s bohatým programem, který nabídne skupiny Traktor, David Koller & band, Katapult, Desmod nebo Vašo Patejdl s kapelou.

Náměstí Svobody

7. 9., 9:00 **Nezapomenutý Místek**
Tematická komentovaná prohlídka s průvodcem.

Akce Muzea Beskyd

22. 8., 16:30 **Pojďte s námi po Frýdku a Místku**
Komentovaná prohlídka přiblíží přestavbu Frýdku a Místku v poválečném období, nevhodné dostavby a také opomíjené zajímavé historické objekty v centru města. Sraz u Památníku osvobození (zlaté holubice) ve Frýdku.

31. 8., 13:30 **Sraz veteránů v Šenově,**
výstava Od draisiny k bicyklu

Pro zájemce ve 13 hod. společný odjezd veteránů v koloně ze Zámeckého náměstí. Ve 14 hod. slavnostní zahájení výstavy „Od draisiny k bicyklu“ v Šenovském muzeu, prohlídka větrného mlýnku a stodoly s expozicí slezského venkova, jízda zručnosti na retro kolech a další soutěže.

1. 9., 13:00, 14:00, 15:00, 16:00 **Židovský hřbitov**
ve Frýdku

Poslední komentovaná prohlídka židovského hřbitova v roce 2019. Vstup je hlavní branou ze Slezské ulice.

Hospůdka U Arnošta

23. 8., 17:00 **Fajny festival**
6. 9., 19:00 **YOU TOO – U2 cover band**

Faunapark (areál v ul. Na Příkopě)

11. 8., 14:00 **Hraní pod pergolou – Milan Cyrus**
18. 8., 14:00 **Hraní pod pergolou – Tomáš Kothera**

25. 8., 14:00 **Meditační odpoledne**

1. 9., 14:00 **Koncert: Tykráso**
7. 9., 14:00 **Natíráme plot kolem Faunaparku**
8. 9., 14:00 **Maňáskové divadlo PEPITO F-M,**
Maňáskové divadlo EFFATHA
Nový Jičín

Palkovice, volnočas. areál za tělocvičnou

20. 8., od 13:00 **XVI. obecní dožínky**
Bohatý program se závěrečným ohňostrojem. Vystoupí Hana Zagorová, skupiny Slza a Maxim Turbulenc, pro milovníky dechovky zahraje kapela Palkovjanka.

Frýdlant n. O., Janáčkova síň

15., 22. a 29. 8., 18:00 **Prázdninové posezení u cimbálu**

Tradiční prázdninové posezení u cimbálu s Kotkovou muzikou a jejími hosty.

Frýdlant n. O., roubenka Ondřejníček

10. 8. **Pozorování noční oblohy – Rej Perseidů**

Pozorování oblohy s odborným výkladem a hvězdářským dalekohledem. Začátek po setmění.

11. 8., 11:00 **Plackové hody II.**

17. 8., 20:00 **Taneční večer**

Akce proběhne jen za příznivého počasí.

Frýdlant n. O., kulturní centrum

22. 8., 15:00 **Po stopách frýdlantské litiny a smaltu**

Výlet s průvodcem na tematickou prohlídku města zaměřenou zejména na historii místních železáren, výrobu smaltovaných a litinových předmětů i nový výtvarný obor – umělecký smalt. Součástí je návštěva smaltérské dílny i prostor slévárny Beskyd spol. s r.o.

Frýdlant n. O., koupaliště

23. 8., 20:00 **Frýdlantský open air Discopřiběh vol 4.**

Další akce pod širým nebem s hudbou 80. a 90. let. V případě nepříznivého počasí se akce uskuteční v místním kulturním centru.

Frýdlant n. O., náměstí

24. 8., 10:00 **Trh lidových řemesel**

Frýdlant n. O., Kotelna

30. 8., 16:00 **Na kouzelném paloučku s JÚ a HELE**

Akce k ukončení prázdnin.

Metylovice, hřiště

11. 8. **Metylovská pouť**

7. 9., 14:00 **Den obce Metylovice**

Akce bude spojena s oslavami výročí 720 let obce. Součástí bude 5. ročník Gulášmetu – soutěž ve vaření guláše.

Metylovice, Bluegrass Theatre Metylovice

23. 8., 18:00 **Bluegrass v Metylovicích**

Hrad Hukvaldy

10. 8., 10:00 **Festival Moment!**

Vyšní Lhoty, chata Prašivá

12. 8., 19:00 **Pozorování Perseid s přednáškou**

Tradiční pozorování „padajících hvězd“ spojené s přednáškou na téma Jak najít meteorit. Pro zájemce o občerstvení bude chata otevřena až do nočních hodin.

Baška, přehrada

17. 8., 10:00 **Baškohrátky**

Den plný zábavy, sportu, hudby a legrace pro jednotlivce, rodiny, ale především pro všechny, kteří se rádi baví.

31. 8. **GulášFest 2019**

Soutěž o nejlepší guláš.

Malenovice, Rajska bouda

20. 8., 16:30 **Lysohorská nej ... aneb co jste ještě nevěděli – západ slunce**

Netradiční výstup na Lysou horu s průvodcem rozložený do krátkých zastávek spolu s poutavým výkladem. Nutná rezervace na tel. číslo 558 676 909 nebo e-mailem: janovska.dagmar@beskydy-info.cz

7. 9., 8:30 **Lysohorská nej ... aneb co jste ještě nevěděli**

Lhotka pod Ondřejníkem

24. 8., 13:30 **Sochovy národopisné slavnosti**

Folklorní slavnosti budou zahájeny v sobotu odpoledne shromážděním u pamětní desky V. Sochy na Obecním domě. Následuje krojovaný průvod účinkujících do kulturního areálu obce, kde je připraven pestrý program folklorních souborů a muzik především z lašského regionu.

Staré Hamry, hotel Charbulák

31. 8., 10:00 **Gruň náš šumný jedíný**

Tradiční starohamerské loučení s prázdninami, setkání občanů, sousedů, přátel a turistů na Gruň se spoustou zábavy (soutěže pro malé i velké, muziky, vystoupení folklorních souborů, hasičů, ukázky z tradičního života našich předků – sečení trávy, ukládání sena do kop a další, široká nabídka tradičního občerstvení), prohlídka kostela na Gruň, možnost prohlídky experimentálního ekologického pracoviště na Bílém Kříži a ekofarmy.

Kunčice p. O., areál TJ Sokol

7. 9., 14:00 **Den obce Kunčice p. O.**

Hodoňovice, hostinec U Čendy

8. 9. **Pout' v Hodoňovicích**

INZERCE

20. ročník festival folk country aj. hudby

MUZIKANTSKÉ ZNĚ

16. a 17. 8. 2019 v areálu Sokolík vždy od 16:30 hodin

KAMELOT slávek

JANOŮŠEK

René SOUČEK **GRUPA FURMANA**

ACOUSTIC IRISH **The McMillan's**

BUTY **FOJTÍK**

DOBRÁCI **CLAYMORE**

OD KOSTI **FM BAND**

taneční skupina Ruty Šuty Kelč

country bál, táborák, skvělé občerstvení

festival se koná za finanční podpory spolupráce

FRÝDEK MÍSTEK

ELIAG

TS F+M

kojola

Obec Palkovice ve spolupráci se zájmovými organizacemi Vás srdečně zve na:

XVI. OBEČNÍ DOŽÍNKY

12:00 – otevření areálu
13:00 – slavnostní zahájení
13:05 – dechová kapela Palkovjanka
14:45 – zpěvák Jakub Děkan
16:45 – hudební skupina Maxim Turbulenc
19:00 – hudební skupina Slza
20:30 – zpěvačka Hana Zagorová
21:45 – ohňostroj
22:30 – večerní zábava se skupinou Sagar a Freddie Mercury show

Programem Vás provede moderátor rádia Kiss **Michal Kvalčík** (dříve Ruda z Ostravy)
Doprovodný program pro děti po celé odpoledne, zábavné a poutavé atrakce, malování na obličej, pískohrani a spousta další zábavy.

Sobota 20. srpna 2019 od 13:00
VOLNOČASOVÝ AREÁL ZA TĚLOCVIČNOU

Bohaté občerstvení zajištěno!
Vstupné: pro příchozí do 14 hodin 100 Kč i pro příchozí od 14 hodin 200 Kč
i pro příchozí od 21:30 hodin 100 Kč i děti do 15 let, ZTP a ZTP/P vstup zdarma
Základní vstupné zahrnuje i občerstvení (pivo, občerstvení)
www.palkovice.cz i [ObecPalkovice](https://www.facebook.com/ObecPalkovice) Palkovice
Na akci bude polozabavně reportážní foto a video pro potěšení veřejnosti v obecním zpravodaji, webu apod.

PALKOVICE **dobře se tu žije**

Frýdecko-místecké ulice – po kom se jmenují?

► Petr Juřák

Ulice Bratří Šlapetů

Jednou z nejmladších ulic ve Frýdku-Místku je Bratří Šlapetů. Své pojmenování má po dvou významných architektech, dvojčatech Lubomírovi a Čestmírovi Šlapetových. Ti se narodili 9. prosince 1908 v Místku v rodině textilního podnikatele Josefa Šlapety a jeho ženy Marie, měli ještě o tři roky mladší sestru Květu a o deset let mladšího bratra Dušana. Na pozdější profesní směřování Lubomíra a Čestmíra měli zcela jistě vliv příbuzní, jejich bratranec Otto Šlapeta byl stavitelem v Třinci, manželem sestřenice Olgy pak byl místecký stavitel Jaro Čermák. Oba bratři absolvovali místecké reálné gymnázium, poté studovali na Státní průmyslové škole – Vyšší odborné škole stavitelské v Brně a od zimního semestru roku 1928 na Státní akademii umění a uměleckých řemesel ve Vratislavi. Zároveň pracovali ve významné projekční kanceláři Hanse Scharonou a Adolfa Radinga v Berlíně. V té době podnikli své „tovaryšské cesty“ za zkušenou, ve druhé polovině října 1930 se vydali na cestu do Ameriky, kam dorazili na začátku listopadu. Místem jejich působiště se stal především New York, na zpáteční cestu do Evropy se vydali o čtyři měsíce později. Již v létě 1931 si založili vlastní architektonickou kancelář, která

Budova Okresního úřadu a četnické stanice v Místku na Palackého ulici byla postavena v letech 1936–1940 (fotografie z roku 1945)

Foto | 2x Muzeum Beskyd Frýdek-Místek

Budova Okresního úřadu a četnické stanice v roce 1964

Vila Dr. J. Alsterna ve Frýdlaňtě n. Ostravici byla postavena v letech 1939–1940 Foto | Petr Juřák

měla dvě pobočky. Tu pražskou vedl Lubomír, filiálku v Moravské Ostravě si vzal na starost Čestmír. V této podobě kancelář fungovala do konce roku 1933, poté oba bratři pracovali společně v rámci jedné projekční kanceláře v Moravské Ostravě. Když se Lubomír na začátku září 1936 přestěhoval

do Olomouce, otevřel zde druhou kancelář. Bratři jako jednotlivci či společně projektovali řadu staveb, vesměs se jednalo o rodinné vily. Mezi jejich realizace patřila mimo jiné místecká vila advokáta JUDr. Aloise Macourka, otce pozdějšího scenáristy Miloše Macourka, nebo budova okresního hejtmanství na

Palackého ulici v Místku. V letech 1966–1969 pracoval Lubomír v Západním Berlíně, na jaře 1967 odjel do západního Německa Čestmír, který zde již zůstal. Lubomír se po návratu usadil v Olomouci, zemřel 11. dubna 1983, Čestmír zemřel 1. července 1999 ve Starnbergu u Mnichova. ■

INZERCE

Střední průmyslová škola, Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Frýdek-Místek, příspěvková organizace, 28. října 1598, 738 01 Frýdek-Místek
tel.: 558 406 111 | ředitel: 558 406 211 | skola@spsaofm.cz | www.spsaofm.cz

JAZYKOVÁ ŠKOLA s právem státní jazykové zkoušky

www.jazykovkafm.cz
+420 605 486 183
+420 734 410 336

- Jednoleté pomaturitní studium anglického jazyka
- Kurzy anglického a německého jazyka s přípravou ke státní zkoušce a ke zkoušce PET, FCE, CAE
- Španělština, francouzština a ruština

- Tradiční výuka a kvalita, rodilí mluvčí, stylové prostředí, osobní přístup
- Jazykové kurzy na míru pro firemní vzdělávání
- Zkoušky z českého jazyka pro cizince

POMŮCKA: ARAK, EIGER	OKRASNÝ SAD	SOUMAR	ŠVÝCARSKÁ HORA		LÉČKY	ALKOHOL, RÝŽOVÝ NÁPOJ	INICIÁLY MODERÁ- TORA PODLAHY	INICIÁLY FYZIKA EINSTEINA	CHEM. ZN. RADONU	OZNAČENÍ NAŠICH LETADEL	SEVERO- ZÁPAD	INICIÁLY HEREČKY ISSOVE	OHMATÁNÍ	PÁIPRAVEK NA HOLENÍ		SÍDLO RUSKÉHO PREZIDENTA	UVNITŘ PRAŽDNÍ	UHLOVODÍK SE DVĚMA UHLÍKY
AMERICKÝ SPIŠOVATEL E. A. ???				PŘÍSTROJ K VYŠETŘE- NÍ BŘICHA												NA KTERÉM MÍSTĚ		
PŘÍBLIŽNÉ				1. DÍL TAJENKY LEDOVÉ ÚZEMÍ												CIZÍ ŽENSKÉ JMÉNO POHŘEB ŽEHEM		
VESLAŘSKÉ ZÁVODY							Vaši reklamu zde uvidí více než 50 000 našich čtenářů!					PRŮZKU- MOVÁ AKCE						
PŘÍSLUŠNÍK DUCHOVEN- STVA												ČERVENÉ BARVIVO						
	BAREVNÝ PTÁK	INICIÁLY PROZAÍKA KIPLINGA ZÁLOŽNÍK			TRESKOVITÁ ŘÍČNÍ RYBA	NÁZEV AU- TOBAZARU							ROH MÍSTNOSTI	NÁZEV HLÁSKY L ANGLICKÁ PŘEDLOŽKA			PLÁŽE	MÍSTO BEZ SLUNEČNÍ- HO SVITU
INICIÁLY HOUSLUSTY HUDEČKA			STAV BEZ SVĚTLA CIZOPASNÝ HMYZ									OTÁZKA NA MÍSTO STĚNY				CELNÍ KÓD LESOTHA INIC. FILOL. MOURKA		
VALÍČÍ SE SNÍH							MPZ RUMUNSKA	POVZDECH	TITUL DOKTORA ZKR.	SLOVENSKÁ PŘEDLOŽKA	UZDRAVIT INICIÁLY HEREČKY MUTI							
2. DÍL TAJENKY															2. DÍL TAJENKY			
ALE						PARALY- ZOVAT									JMÉNO HEREČKY FIALY			

www.ocfryda.cz

Tajenku křížovky **se jménem a adresou (bez tohoto údaje nebudete zařazeni do slosování)** zasílejte na adresu redakce: FM PATRIOT, S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek nebo na e-mail: krizovka@fmpatriot.cz **nejpozději do 25. srpna**. Tři výherci obdrží dárkový poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda. **Výherci tajenky z minulého čísla jsou a poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda získávají:** Leona Matýsková, Marie Butorová a Pavel Kohut z Frýdku-Místku. Ceny výhercům doručíme.

INZERCE

Nabídka, které propadne každý

V jednoduchosti je krása. Avšak nejen díky dokonale elegantním křivkám si vůz ŠKODA RAPID zamilujete. Dostane vás široká nabídka kol z lehké slitiny, 3ramenný kožený volant nebo Bi-Xenonové světlomety.

ŠKODA Financial Services

Úvěr. Leasing. Pojištění. Mobilita.

Vzorový příklad spotřebitelského úvěru na vůz ŠKODA RAPID Active 1.0 TSI 70 kW v ceně 269 000 Kč včetně DPH. Počet měsíčních splátek: 72. Pravidelná měsíční splátka 5 597 Kč včetně DPH. Splátka obsahuje povinné ručení, havarijní pojištění s 10% spoluúčastí a pojištění vnějších skel do limitu 10 000 Kč. Tato indikativní nabídka není nabídkou ve smyslu § 1732 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, a jejím přijetím nevzniká mezi společností ŠKODA FIN s. r. o. a druhou stranou závazkový vztah. RPSN: 20 %. Obrázek je ilustrativní.

Váš autorizovaný prodejce vozů ŠKODA:

AUTODRUŽSTVO, Beskydská 704, 738 01 Frýdek – Místek

Tel.: 558 665 227

AUTODRUŽSTVO, Brandlova 5, Ostrava – Centrum

Tel.: 602 188 589, 724 221 776

AUTODRUŽSTVO, Hlučínská 60, Ostrava – Přívoz

Tel.: 724 173 860, 606 634 419

AUTODRUŽSTVO, Frýdecká 12, Český Těšín

Tel.: 730 588 216, 558 746 716

www.ado-autodruzstvo.cz

POSLEDNÍ ŠANCE ŠKODA RAPID

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

zvýhodnění

40 000 Kč

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂ vozu
ŠKODA RAPID: 4,0–4,9 l/100 km, 103–115 g/km

SBĚRNÉ DVORY S.r.o.

VYKUPUJEME

- ZA HOTOVÉ PAPIR A AKUMULÁTORY
- PŘEVODEM NA ÚČET ŽELEZO A BAREVNÉ KOVY
- ZPĚTNÝ ODBĚR ELEKTROZAŘÍZENÍ
- VAŠE DOKUMENTY SKARTUJEME
A JEŠTĚ VÁM ZAPLATÍME!

Svazarmovská 88, FM, Bahno	tel.: 558 434 321, 723 188 472
Ostravská 103, Sviadnov	tel.: 558 655 075, 602 510 018 fax.: 558 655 607
J. Matěje 515, Brušperk	tel.: 558 666 441, 606 476 330
Okružní ulice, Frýdlant n. O.	tel.: 603 740 642, 724 314 646

e-mail: sbernedvory@seznam.cz
www.sbernedvory.cz

FMP 142/08

Poptejte nová okna a dveře na míru

výhodně s letní slevou

Pořídte si opravdu česká okna a dveře PRAMOS s výbornými izolačními vlastnostmi a zárukou 7 let za výhodné letní ceny.

Akce platí do 31. 8. 2019

Obchodní kanceláře ve vašem regionu:

Ostrava	ostrava@pramos.cz , 775 591 346
Opava	opava@pramos.cz , 775 591 357
Nový Jičín	novyjiicin@pramos.cz , 775 591 361

800 100 111, více na www.pramos.cz

**OPRAVDU
ČESKÁ OKNA**

PRAMOS

FMP 155/01

ON Semiconductor®

PŘIDEJ SE K NÁM!

OTEVŘENÉ POZICE PRO SERVISNÍ PRACOVNÍKY

kariera-onsemi.cz

FMP 1546/02